D·N
25/6 1952

Måttet rågas

Ett var utesluter: att ryssarna skulle erkänna att de beskjutit den svenska DC 3:an över internationellt vatten. Det tycktes finnas två alternativ för den ryska svarsnoten: antingen ett blankt förnekande av varje kännedom om vad som skett eller ett upprepande av lögnerna om eldstriden med Catalinaplanet. Nu har emellertid Moskva valt en tredje linje. I den svenska demarchen, som överlämnade på lördagen, anklagades Moskva indirekt, men omisskännligt för nedskjutningen också av det svenska Dakotaplanet. I sitt svar har ryska regeringen likaledes indirekt, men samtidigt fullt tydligt erkänt att sovjetryskt flyg gjort sig skyldigt också till detta tervrdåd. Genom att tala om "flygplan av okänd nationalitet" söker Moskva förmodligen undvika fortsatt notväxling och skaka av sig de vidare framställningar från svensk sida som måste vara att vänta.

Det finns ingen anledning till förvåning över det ryska svaret. Påståendet att DC 3:an skulle ha befunnit sig i närheten av Ventspils på lettiska kusten är lika lögnaktigt som att Catalinaplanet skulle ha närmat sig Dagö. Men den omständigheten att utrikesminister Vyşinskijs not näppeligen kommer som någon överraskning hindrar inte den svenska opinionen från att djupt harmas över det lögnaktiga innehållet, som också denna gång är insvept i kränkande tillmälen.

När det i noten heter att sovjetryska regeringen "än en gång fäster svenska regeringens uppmärksamhet på att svenska militärplan kränkt sovjetryskt område" och Moskva kräver att från svensk sida vidtas åtgärder "för att förhindra att sådana händelser upprepas", så är detta emellertid inte bara en förolämpning utan också ett uppenbart hot. Det är också hotet, det nakna hotet som sätter sin prägel på de sista raderna i den ryska noten, där svenska regeringen erinras om "att om utländska flygplan intränger på en annan stats område tvingas dylika flygplan att landa, men blir beskjutna i händelse av motstånd". Ifrågavarande plan har aldrig varit inne över ryskt område. De har aldrig gjort motstånd, de har inte ens kunnat göra motstånd. Men — de har flugit över internationellt vatten. Detta kallas numera i Moskva för att kränka ryskt territorium. Av den senaste noten framgår klart att sådana flygningar betecknas som motståndsaktioner, vilka straffas med nedskjutning. Lägger, förolämpningar och hotelser i ökad omfattning och med ökad skärpa — det är Moskvas svar på Sveriges protester och förfrågningar angående ryska övergrepp. Resultatet kan bara bli att den svenska opinionen styrks i sin övertygelse om att här inte föreligger några slumpvisa våldsdåd utan att man står inför utlag av en målmedveten, systematisk kommunistisk terror.

Vem har rätt i Tyskland?

Striden mellan regeringen och den socialdemokratiska oppositionen i Tyskland har aldrig varit skarpare än nu. Den gäller ett problem som vi alla här att ta ställning till, även om detta problem är särskilt invecklat och särskilt tillspetsat i Tyskland. Regeringens position bygger, säga det ofta, på en kompromiss eller en köpslagan. Västtyskland skall bli självständigt, men samtidigt skall det inlemmas i västerns försvar. Medverkan i det gemensamma försvaret kan betraktas som det pris för vilket självständigheten förvärvas. Men regeringen Adenauer ser det inte så, det framgår med all tydlighet av dess deklarationer. Anslutningen till västerns försvar framstår som ett värde i och för sig. Därigenom garanteras, först och främst, Västtysklands trygghet så länge detta är möjligt. Hur går det då med Tysklands enande, med återföreningen av de båda zonerna? Det är uppenbart att regeringen inte räknar med något sådant inom en nära framtid. Vagt och allmänt hänvisas till att demokratiernas ökade styrka i framtiden skall göra enhetsverket möjligt — väl att märka utan krig.

Socialdemokraterna förklarar däremot att anslutningen väster ut minskar utsikterna att nå det enda väsentliga: den tyska enheten. Man antyder i skilda formuleringar att förhandlingar mellan öst och väst, vid vilka både Tyskland framtida utrikes- och försvarspolitik och östzonens frigivande kan begagnas som bytesmedel, möjligen skulle leda till enhetens återställande. Om därvenot, som regeringen vill, Västtyskland redan är engagerat i västalliansen då enhetsfrågan tas upp, finns ingen förhoppning om ryska eftergifter i den frågan: Västtyskland har intet pris att betala. Tanken, den sällan klart angivna tanken, är att enheten kanske kan vinnas om det enade Tyskland blir neutralt och inte upplåter sitt område till militära styrkor från vare sig öst eller väst.

Oppositionens linje säges ofta vara dikterad av nationalism. Det ligger säkert en del i den kritiken. Dels så att socialdemokratin — varnad av erfarenheterna från Weimarrepublikens tid — efter det andra världskriget vill besegra nationalismen genom att ta dess paroller i sin tjänst. Dels så, och här kommer vi till något mera konkret, att förverkligande av partiets utrikesprogram skulle kunna ge Tyskland en ny politisk högkonjunktur: ett enat och mäktigt Tyskland kunde i vissa fall spela ut öst mot väst och väst mot öst. Men socialdemokraternas krav är säkerligen betingade också helt enkelt av tron att den enhet som alla önskar verkligen snart skulle kunna vinnas på denna väg, medan man på regeringssidan säger att vägen är ofarbar, att oppositionslinjen är en ren illusionspolitik. Det är detta relativt begränsade problem som här skall diskuteras.

Gör man det tankeexperimentet att proceduren i fråga om fria val och de båda zonernas återförening slutförts, kan det synas som om resultatet bleve av ungefär samma innebörd för väst och öst. En väldig friktionsyta avlägsnades om ett neutralt Tyskland upprättades; västern fick visserligen dra tillbaka sina trupper och försvarslinjer — vilket skulle göra det svårare att värja det återstående Västeuropa — men i huvudsak kunde detta anses kompenserat genom att de ryska divisionerna förtvdes österut och genom att riskerna för intermezzon ägnade att utlösa ett allmänt krig minskades. Men vid något längre driven reflexion är det tydligt att ett enat Tyskland skulle innebära ett nederlag för Ryssland, ett nederlag så stort och kanske så avgörande att de ryska förslagen om fria val och återförening inte kan betraktas som annat än spegelfäkteri.

Orsaken härtill är uppenbar. Ett fritt land är ett antikommunistiskt land, ett antityskt land. Var och en vet att de övertygade kommunisterna i östzonen utgör några få procent av befolkningen; en talesman för diktaturpartiet beräknade häromdagen antalet till 20 procent, och då kan man vara säker på att han räknade in även de många som av feghet och opportunism låtsas vara övertygade kommunister. Ett fritt och enat Tyskland bleve utan allt tvivel den ojämförligt klarast antikommunistiska storstaten på kontinenten just därför att tyskarna konkret och handgripligt lärt känna vad kommunistiskt välde är. Vare sig detta Tyskland från början förklarade sig neutralt eller inte, vare sig det utlovade en stark begränsning av rustningarna eller inte — så bleve det i praktiken en potentiell och betydelsefull bundsförvant till västerns. På sin höjd kunde ryssarna hoppas att detta Tyskland skulle följa samma politik som Sverige — och en sådan politik är för Ryssland inte tillräckligt betryggande, eftersom de vet att vid ett val i ett storkrig anslutning till västern är den enda tänkbara vägen.

Kort sagt: ett enat Tyskland innebure för det ryska tyrannivet att en stor provins med 18 miljoner invånare — under po-

semester mage

rubbat pH

Brukar nl också vara hängig och på dåligt humör under semestern? — Olta beror det på de ändrade mattiderna och den ovana maten. Ni får a.k. semestermage.

Magens pH-värde (surhetsgrad) har rubbats, d.v.s. magen har blivit "sur". Då får man magsyra och halsbränna, känner sig trött och vissen. För att avhjälpa sådana tillfälliga obehag och återställa pH till normalläget — då magen fungerar utan störningar — gör som tusentals andra, drick Samarin!

Samarin neutraliserar överskott av magsyra (är även mot lakrandet) så ni blir snart i fin form igen!

res med Samarin

TRELLEBORG
-nabb
cykeldäck

Över hälften av Sveriges cyklister kör på -nabb!

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKSAKTIEBOLAG

Enighet och debatt

Ett fullständigt grundlöst påstående gör sig Morgon-Tidningen skyldig till när den vill göra gällande att Dagens Nyheter skulle försöka splittra den enliga svenska front som bildats inför de ryska våldsdåden i Östersjön. Morgon-Tidningen talar om försök att partipolitiskt utnyttja "en situation som icke borde få utnyttjas på sådant sätt" och tillägger högtidligt att "den som då splittrar han är icke ute i gott ärende".

Vad är nu detta för löst prat! Rätta förhållandet är helt enkelt att Dagens Nyheter tillsitt sig att kritisera Morgon-Tidningens karaktäristik av den andra tyska noten och att utlata en förmodan om hr Undéns roll vid utformandet av den senaste svenska démarchen till Moskva. Skall det nödvändigtvis behövas vara "splittring" att på denna punkter framföra synpunkter och åsikter som avviker från regeringsorganets?

Det förefaller som det faktum att svenska folket nu står fullständigt enigt i sin reaktion mot de ryska terrordåden på vissa håll skulle anses utgöra ett hinder för att t. ex. diskutera frågan om en omläggning av Sveriges utrikespolitiska linje och att yrkandena på en sådan omläggning just i dagens läge skulle vara speciellt olämpliga. Detta är ju, som Göteborgs Handelstidning påpekar i en här intill citerad artikel, i själva verket en formlig uppmaning till ryska regeringen att gå ännu brutalare fram mot Sverige. Men bortsett härifrån är det uppenbart att svenska folkets samfällda indignation inför nedskjutningarna och dess villighet att stödja regeringen i dess hävdande av Sveriges rättsanspråk utgör inga förhållanden får tolkas som någon signal till samling kring regeringens alliansfria linje.

Försök att manövrera i den riktningen saknas inte. Så mycket angelägnare att det fastslås vad enigheten gäller och hur långt den sträcker sig.

Händelserna i Östersjön har skuvat den svenska isolationistiska opinionen i dess grundvalar. Allt flera har börjat genomskåda det vilseledande talet om Sveriges chanser att genom att hålla sig på avstånd från västmaktlerna också hålla sig utanför ett nytt krig, att genom en allianslös kurs förmå Sovjetunionen att ta vissa hänsyn till svenska intressen. Olusten och oviljan att diskutera en sådan fråga som t. ex. Sverige och Atlantpakten är i dagens läge lika förklarliga som avslöjande.

PRESSGRANNAR

Ingen annan makt än Sovjetryssland håller sig med skjutande enheter inom det område där DC 3:an försvann. Och säkerligen skulle ingen annan makt uraktlåtit att hysna undersökelser och hjälp om någon av dess stridskrafter råkat begå ett sådant dåd mot ett fredligt övningsplan — det är Upsala Nya Tidnings (fp) reflexion:

Själva det faktum att svenska regeringen gjort en diplomatisk framställning om saken måste också visa att omvärlden utan tvekan fastslagit skottskador på gummilivbåten. Vad än Moskva kommer att svara (eller inte svara) har således svenska myndigheter och svensk opinion att taga ställning till något större och ännu allvarligare än beskjutningen av Catalinan — ett enstaka våldsdåd kan, hur grov den skyldiges Ablejugning än är, alltid tänkas förurskast av misstag, nervositet eller dylikt; två likartade fall inom några få dygn gör däremot med största sannolikhet tillbaka på en order eller en plan. Expertisen har hunnit fastställa att skadorna framkallats av skott, men den behöver tydligen flera prov och timera tid för att kunna säga vilket vapen som lossat skotten. Både hemligstämpladet och demarchens frågeform kan under sådana förhållanden tjäna syftet att tillfälligt begränsa diskussionen så att den inte svävar i väg från konstaterade fakta.

Som fruktlöst och skadligt betecknar Handelstidningen (fp) det tal som i dessa dagar regeringsbundet återkommit i flera svenska tidningar, nämligen att ingenting av vad som skett kan ge Sveriges anledning att ändra sin utrikespolitik.

Alldeles bortsett från det förödmjukande i att i detta ögonblick ge Moskva nya garantier, kan ingenting vara mer naivt och oklokt. Det är ju tvärtom genom uppmaning till ryska regeringen att öka doseringen, att klämma sig kränkt åsna ett stycke närmare våra kuster. Nödvändigheten att hålla inne med detta dyckarliga prat framgår om något tur den nuvarande situationen. Utrikesledningen har tunnat ut våra förbindelser med Förenta Nationerna, den står beredd att säga farväl till Europarådet, vi är utan bundsförvanter. Att fortsätta denna drift mot isoleringen i ett läge, som tvärtom lägger oss att anträda vägen tillbaka och försäkra oss om det understöd vi kan få, det vore en dårskap, lika ödesdiger för förtroendet ihom landet som för Sveriges möjligheter att hävda sin rätt i Östersjön.

De svenska isolationisterna åtytteret obenägna att ens diskutera möjligheten av att terrordåden i Östersjön skulle få några utrikespolitiska konsekvenser för Sveriges del.

Den svenska kommunismen är tydligen ämna inte i sina egna ögon tillräckligt djupt kompromitterad för att avhålla sig från att försätta bortförklara varför partiet gjort sig förtjänt av att kallas spionpartiet, anmärker tidningen Arbetet (s). Inför rätten rullas eljest det ena avslöjandet upp efter det andra om ledande svenska kommunister som bedrivit det förkrattigaste av alla hantverk — spionens:

Kommunistpressen här i landet har betecknat det som hittills framkommit i spionprocessen som "småsaker". Ja, det kan ju i någon mån bero på vilka anspråk man ställer på saker och ting för att de skall uppfattas som tillräckligt stora. Det ligger onekligen en obyggilig cynism i den svenska kommunistpressens försök att bortförklara och förringa de skrämmande fakta som nu blottats av den hårdkade tyngdpunkten. Hans erkännande klarläggar uppenbara förbindelser med en rad ledande kommunistpampar och ett av tillresmålen har bl. a. bekat ut att pse kommunistiska riktepolitiker som kontaktmän med en utländsk kontaktmän på ryska ambassaden i Stockholm.

Några av de utpekade har direkt bestritt att de spelat de angivna rollerna och begärt att få framträda inför rätten. Karlstads-Tidningen (fp) antar att rådhusrätten låter dem vittna — eljest skulle det uppstå en otillfredsställande situation, eventuellt utmynnande i åtrekränkningsprocess mot huvudvittnet Lodin, varvid möjligheterna att få fram den sannolika karaktären av spionernas och de nämnda riksdagsmännens samarbete i hög grad inskränkas. Norrländska Socialdemokraten berör frågan vem som förmedlade den ursprungliga kontakten mellan Enbom och hans ryska uppdragsgivare:

Någon pålitlig kommunist måste det ha varit, ty ingen trodde att den ryske legationstjänstemannen eller vad han nu var reste till Boden och där med sömngångaaktig säkerhet valde just en så lämplig person som Enbom visat sig vara. Under förhören har Enbom uppgivit att det var en bokförsäljare för det kommunistiska bokförlaget — parallellen med Karlsson är slående! — vid namn Sven Jonsson. Men även denne måste ha haft en lokal kontakt, eftersom han inte bodde i Norrbotten eller hade speciell kännedom om Boden och kommunisterna där. På direkt fråga av domaren har Enbom nu uppgivit att det är nuvarande stadsfullmäktige, ledamoten i Boden, Per Ekman. Mycket talar för att detta är sant.

Vi återgav en dag tidigare än andra denna uppgift. Per Ekman hade åtskvärdheten att hota med stämning och kräva att uppgiften på framskande plats dementerades. Även tidigare har vi fått mottaga samma hotelser från stadsfullmäktigeledamoten. Något annat än tomma ord har det dock inte blivit. Tror inte hr Ekman själv på sina ord?

Norrskensflamman (k) har nu tillsammans med Ny Dag (k) hittat på att Enbom skulle ha blivit socialdemokrat de senaste åren:

Det var under den tiden — sedan Enbom tillgnat sig en socialdemokratisk åskådning — som han enligt egna uppgifter planerade att ersvara Bodens fästning med hjälp av 200 "likasinnade". Eftersom Enbom vid förhöret den 20 juni förklarat, att kupplanerna mot Bodens fästning inte överlämnats till tyrssarna inställer sig frågan: För vem utarbetade Enbom då sina kupplaner? Och vilka var de "likasinnade" på vilka Enbom förlitade sig när planerna skulle sättas i verket? Skulle möjligen redaktionen på Norrländska Socialdemokraten kunna bidraga med att lösa detta mastmänskt-politiska problem?

Uppgiften att Enbom blivit socialdemokrat mitt under spionerandet — hans förvarsanvändet skulle ha sagt någonting i den stilen — är bara ett påstått av de nödställda kommunistidningarna.

Göta Hattlager
REALISERAR
hattar, mössor, mockajackor

Filthattar med gamering 5.- 7.50 5.50
Stråhattar diverse färger 5.- 7.50
Mockamössor 2.-
Skärmmössor i manchester 4.50
Skärmmössor i filt 4.50
Mockajackor kort modell 85.-
Nappajackor lång modell med skärp 75.-
Nappajackor 60.-

Hattlagret GÖTA
39 Götgatan 39

Till telefonabonnenterna i Stockholm med omnejd

Vid beställning av samtal till
ENKÖPING
GÖTEBORG
NYNÄSHAMN
UPPSALA
med underlydande stationer
skall 04 tagas på fingerskivan

Vägen över 09 kan icke användas för beställning av samtal till dessa stationer.

TELEGRAFVERKETS DISTRIKTSCHEF

REALISATION

I dag kl 1/2 9 börjar stor
Sommar-realisation
Se här så låga priser!

Blusar ..... fr. kr. 9:—
Bomullsklänningar .. „ „ 12:—
Sidenklänningar ... „ „ 24:—
Aftonklänningar (bomull) 34:—
Sol- o. Strandklänningar 19:—
Strandrock, hellång „ 39:—
Långbyxor, manch. fr. kr. 16:—
Montykostymer .... „ „ 14:—
Overalls (helylle) .. „ „ 49:—
Jackor ..... „ „ 29:—
Kappor, svarta .... „ „ 59:—
Kappor, kulörta .... „ „ 49:—

SE SKYLTFÖNSTREN!

Jacobssons
KUNGSGATAN 53

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
för riksamtal: 22 40 30
Telegramadress: Dagnyheter
Postgiro 1816 (för annonser)
nummer 1617 (för prenumeration)

Chefredaktör: Herbert Tingsten
(Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Ekblad
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Reinius

Dagens Nyheters Aktiebolag:
Verkst. direktör: Helge Hedberg

PRENUMERATIONSPRISER
fr. o. m. 1 maj 1952
A - Stockholmsupplagan
Stor-Rhins Övriga
tidningsområde landet
Månad ..... kr. 6:— kr. 5:75
Kvartal .... „ 17:50 „ 16:75
Halvår .... „ 34:50 „ 33:—

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/1 1952 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1952.

Liknande namn för mediciner förväxlingsrisk

Förväxling mellan antihistaminpreparaten dexsentoletter och desentoltabletter kan lätt ske, och då det ena preparatet innehåller tio gånger så stark dos som det andra, kan följderna bli ödesdigra, påpekas i en artikel i Nordisk Medicin, Fiolstarna, dr G. Herlitz och dr G. Lindberg, på respektive barnsjukhussen i Linköping och Norrköping, skriver bl. a. en utländsk sammanställning av elva dödsfall genom förgiftning med antihistaminpreparat, av dessa fall ätta barn under två år. I Sverige känner man tre fall, varav ett med dödlig utgång.

I ett aktuellt svenskt fall, relaterat i artikeln, överlevde en 11 månaders gosse en kraftig överdosering som berott på förväxling av de båda preparaten. Han infördes i mars 1951 till barnsjukhuset i Linköping med ganska allvarliga orosoch krampsymtom, som uppträdde under nätterna. På sjukhuset kunde man dock inte finna något fel på honom förutom ett obetydligt eksem, och krampanfallen försvann. I september återkom han efter ett lindrigt återfall, och modern medförde då en fläska desentoltabletter som hon efter läkarordination givit gossen för att lindra hans besvär av eksemet.

Han hade fått tre tabletter varje kväll två dagar före det första insjuknandet och tre tabletter före återfallet. Först vid det senare tillfället förstod hon att tabletterna orsakat orostillstånd och krampanfall. Gossen hade alltså vid tre tillfällen fått en dos på 150 milligram, sannolikt tio gånger större än den som fall lett till döden, medan den i ett annat gov krampar och orostillstånd. Den individuella motståndskraften tycks alltså vara ganska olika.

Behandlingen av förgiftningar med antihistaminpreparat förnde till vidare endas i vissa fall hära krampbenägenhet. Man använder magnesiumsulfat och barbitursyrepreparat, men djurförsök tyckes vina att åtminstone de senare medlen knappast påverkar dödligheten, även om de lyckas bringa kramperna under kontroll.

Artikelförfattarna påpekar att man för att förvärra förväxlingar och felexpelleringar på apotekens både när det gäller dexsentolpreparat och andra medel med giftverkan bör söka få en sanering av namngivningen till stånd.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.